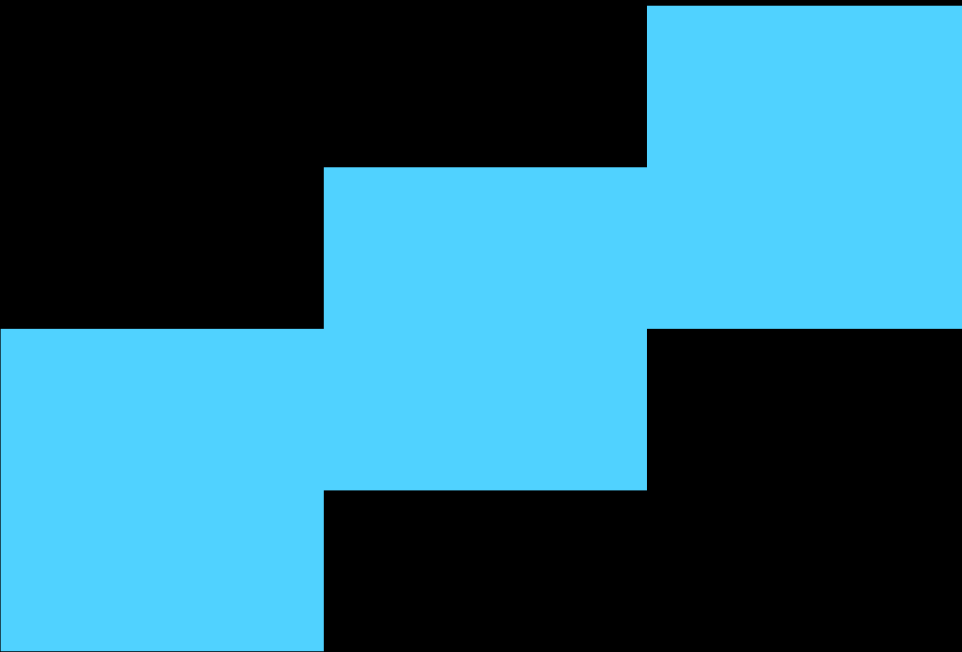

Kartlegging av kostnadsdrivere i norsk studentidrett

Leirvåg, Birte Sunde
OSLO, 2023

Innhold

1.0	Innledning.....	1
1.1	Bakgrunn for kartlegging.....	1
2.0	Framgangsmåte.....	2
2.1	Utvalg og innhenting av data	2
3.0	Resultater.....	4
3.1	Medlemskontingent.....	4
3.2	Treningsavgift	5
3.3	Klær og utstyr	6
3.4	Kostnader reise.....	7
3.5	Total sum sammenlignet med tilbud	8
3.6	Økonomi som barriere for å drive med studentidrett.....	8
3.7	Kostnader som ikke er dekt i spørreskjema.....	9
3.8	Hvilke tiltak kan NSI gjøre?	10
4.0	Refleksjoner og veien videre.....	11

1.0 Innledning

De siste årene har alt blitt dyrere, både i og utenfor idretten. Studenter er en gruppe som ikke er kjent for å ha god råd, men det er også en tid hvor nye vennskap stiftes og voksenlivet starter. Gjennom langtidsplanen til Norges idrettsforbund (NIF) «Idretten vill!» er det forankret at

«Alle skal kunne delta i idrett, uavhengig av familiens økonomi, gjennom at kostnadsnivået for deltakelse holdes på et ansvarlig nivå, og ved at det offentlige støtter opp om anlegg og andre rammevilkår for at også de som ikke har råd, kan delta i idrett.» (Idrettsforbundet, 2023)

Resultatene fra SHOT-undersøkelsen 2022 viser at 29% av studentene ofte savner noen å være sammen med, og at 20% er ofte eller svært ofte føler seg isolert (SHOT, 2022). SHOT-undersøkelsen fra 2018 konkluderte med at studenter som deltok i fysisk aktivitet hadde en bedre psykisk helse. Fysisk aktivitet i dette tilfellet innebærer både idrett og individuell trening på treningssenter (SHOT, 2018). Idretten er en arena som legger til rette for å bygge nettverk, redusere ensomhet og gir mestringsopplevelser.

Norsk Studentorganisasjon (NSO) skriver på sine sider at

«Studentidrettens ringvirkninger er et økt sosialt samhold som gir færre fysiske og psykiske plager, mer overskudd, bedre prestasjon og potensielt mindre frafall. Studentidretten er en god investering man sjelden ser paralleller til.» (NSO, 2021)

Med dette i bakhånd er det særdeles viktig at økonomi ikke er en barriere for å drive med studentidrett. Dette dokumentet har som mål å kartlegge hvilke kostnadsdrivere studenter i norsk studentidrett har, og hvilke tiltak Norges studentidrettsforbund og klubbene kan gjøre for å minske den økonomiske barrieren.

1.1 Bakgrunn for kartlegging

Kartleggingen tar utgangspunkt i strategiområde 1, Studentidretten vil være bindeleddet mellom ungdoms- og voksenidretten, i Norges studentidrettsforbunds langtidsplan for 2022-2024. Herunder baserer undersøkelsen seg på punkt 1.1.5 som sier at NSI skal «Kartlegge kostnadsdrivere for det enkelte medlems deltakelse i studentidretten og utvikle flere tiltak for å redusere økonomi som barriere».

Kartleggingen er i tråd med Norges studentidretts verdier, som fastslår at organisasjonen skal være kunnskapsrike. «Vi er kunnskapstørste, og vi bruker og deler vår kunnskap med andre».

2.0 Framgangsmåte

Ved gjennomføring av undersøkelsen er Enalyzer brukt som hovedverktøy, både for innsamling og analyse av data.

2.1 Utvalg og innhenting av data

Utvalget består av medlemmer av studentidrettsklubber over hele Norge. Undersøkelsen ble sendt ut til alle styreledere i idrettslag tilknyttet Norges studentidrettsforbund, med oppfordring om å distribuere den videre til gruppeledere og medlemmer i sin klubb. Vi vil ikke bruke innhentet informasjon til noe annet enn analysering av data, og svarene vil bli slettet ved avslutning av rapport.

Totalt har 23 klubber deltatt i undersøkelsen, med varierende grad av antall medlemmer. Det har vært viktig i prosessen å få med flest mulig klubber, og spredning i geografi og størrelse på klubb (medlemsmasse).

Underveis i prosessen er det blitt sendt én purring til alle, i tillegg til ringerunde til de største klubbene.

Innsamling av data ble stoppet 16.10 og svar som er kommet inn etter dette er ikke medregnet i resultatene.

Klubber	
Antall:	23
Akademisk skytterlag	2
BSI	104
Bi Athletics Oslo	40
BI Athletics Bergen	25
GSI (Grimstad)	57
HSI (Haugesund)	24
Juristforeningen	4
KSI (Kristiansand)	13
LSI (Lillehammer)	2
Luftkrigsskolen	1
Marin fotballklubb Tyholt	1
NHHI	125
NIHI	33
NTNUI	83
OsloMET Lacrosse	2

OSI	84
Placebo fotballklubb	1
Realkameratene FK	2
Sinus - Narvik	1
Studentspreppen	15
TSI (Tromsø)	15
UiA Lacrosse	3
Annet	15
Totalt antall svar:	652

Tabell 1: Oversikt over antall klubber og antall svar per klubb

Tabell 1 viser oversikt over antall svar fra de ulike klubbene. Det er stor spredning i antall svar, fra ett svar som det færreste, til 125 svar som det fleste (NHHI). Klubbene som har svart gjenspeiler i stor grad klubbene som deltar på arrangement og samlinger i regi av NSI. Alle regioner; nord, sør, øst, vest og midt er representert.

Totalt antall svar ($n=652$) representerer hvor mange som svarte på hvilken klubb de tilhørte, en av de første bakgrunnsvariablene. Totalt var det 759 som startet undersøkelsen, og 528 som fullførte til siste spørsmål.

Den andre bakgrunnsvariabelen definerer hvilken idrett utvalget driver med. Dette er senere vurdert til at ikke er hensiktsmessig å ta med. For det første fokuserer undersøkelsen på det generelle prisnivået i studentidretten og ikke kostnadsnivåer knyttet til særiddrett. En annen årsak er det store antallet som trykket «annet» ($n=153$) da deres idrett ikke var et svaralternativ.

3.0 Resultater

I dette kapitlet presenteres resultater fra kartleggingen. Svarene er hentet ut fra Enalyzer, og diagrammene og tabellene er laget i Excel basert på rådata.

3.1 Medlemskontingent

Medlemskontingent			
Hvor mye betaler du i medlemskontingent i året?			
Pris	Prosentandel	Antall	n=603
50-100kr	10,40 %	63	
101-150kr	5,30 %	32	
151-200kr	13,40 %	81	
201-300kr	21,40 %	129	
301-400kr	11,10 %	67	
401-500kr	14,90 %	90	
500 +	23,40 %	141	

Tabell 2: Hvor mye betaler du i medlemskontingent i året?

Tabell 2 viser at størstedelen (70,8%) av medlemsmassen betaler over 200kr i medlemskontingent i året. Ca halvparten (49,4%) betaler over 300kr i medlemskontingent. En mulig feilkilde er at det er ulikt fra klubb til klubb om en betaler per semester, skoleår eller kalenderår, hvilket kan ha innvirkning på resultatet. I gjennomsnitt betaler en studentidretter 361kr i medlemsavgift.

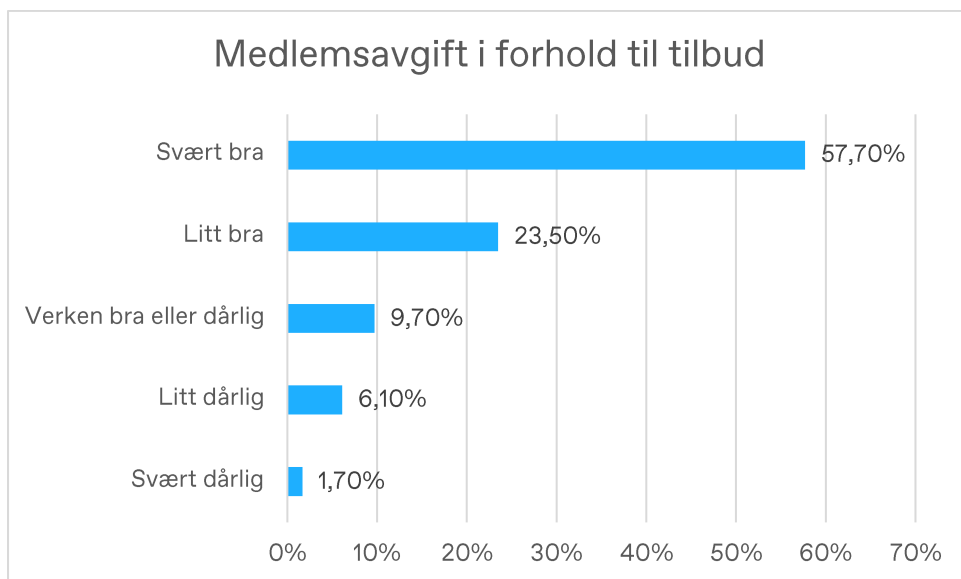

Diagram 1: Hvordan opplever du medlemsavgiften i klubben i forhold til hva du får tilbake i form av treningstid, trener, tilbud osv? (N=537)

Dersom en ser Tabell 2 i sammenheng med Diagram 1, viser dette at studentene er svært fornøyde med tilbudet de får tilbake for medlemskontingenten de betaler. Trenden er at dette er uavhengig av hvor mye medlemmene betaler og hvilken klubb de tilhører. 81,2% (n=537) svarer at forholdet mellom pris og tilbud er litt bra eller svært bra.

3.2 Treningsavgift

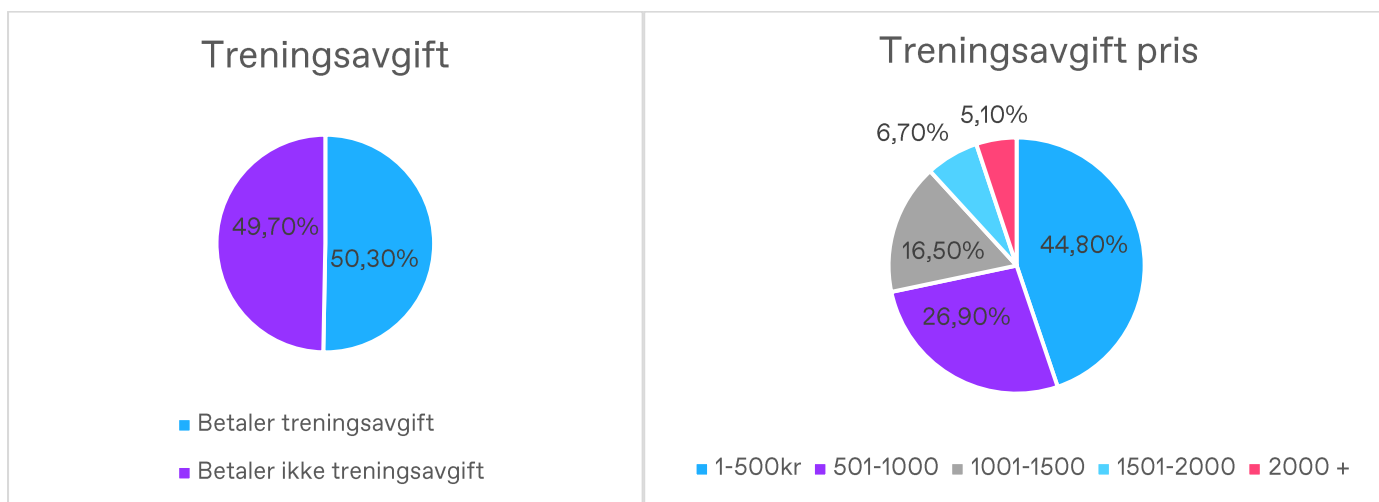

Diagram 2: Betaler du treningsavgift i tillegg til medlemskontingent? (N=600)

Diagram 3: Hvor mye betaler du i treningsavgift? (N=297)

Diagram 2 viser at omtrent halvparten av medlemmene (50,3%) betaler treningsavgift til sin idrett i tillegg til å betale medlemskontingent til klubben sin. Av de som betaler treningsavgift betaler nesten halvparten (44,8%) under 500kr, og 71,7% betaler under 1000kr i året for treningsavgift. En liten andel (5,1%) betaler over 2000kr i treningsavgift. Det er ulikt hva treningsavgiften dekker, men det kan for eksempel innebære avgifter for seriespill i høyere divisjoner, lønn/godtgjørelse til trener, nødvendig utstyr (baller, nett, stick osv) og i noen tilfeller kostnader i forbindelse med reise.

3.3 Klær og utstyr

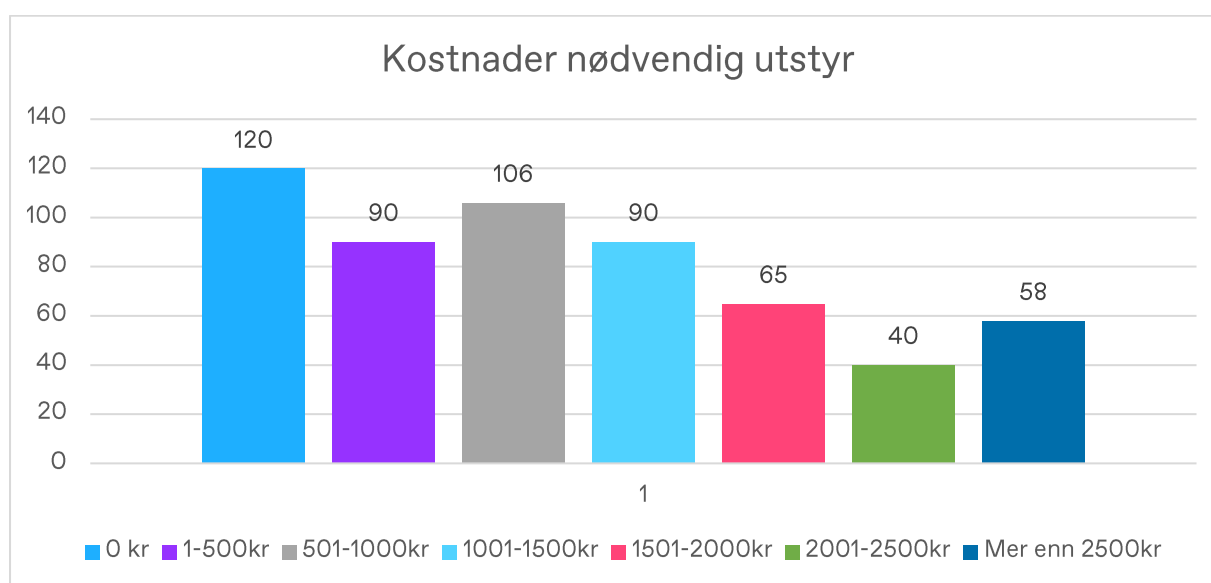

Diagram 4: Hvor mye penger har du betalt for nødvendig utstyr og klær det siste året? (n=569)

Diagram 4 viser at det er stor spredning i hvor mye penger studenter bruker på klær og nødvendig utstyr til sin idrett. Det er verdt å nevne at 120 stk (21%) ikke bruker penger på klær og utstyr i det hele tatt. Variasjonene kan ha sammenheng med hvor mye klubben dekker, og ikke minst hvilken idrett en holder på med og utstyret som kreves til hver spesifikke idrett. Det er også dyrere det første året enn påfølgende år med tanke på innkjøp av utstyr.

I snitt bruker hver studentidretter 1041kr på klær og utstyr i løpet av ett år.

3.4 Kostnader reise

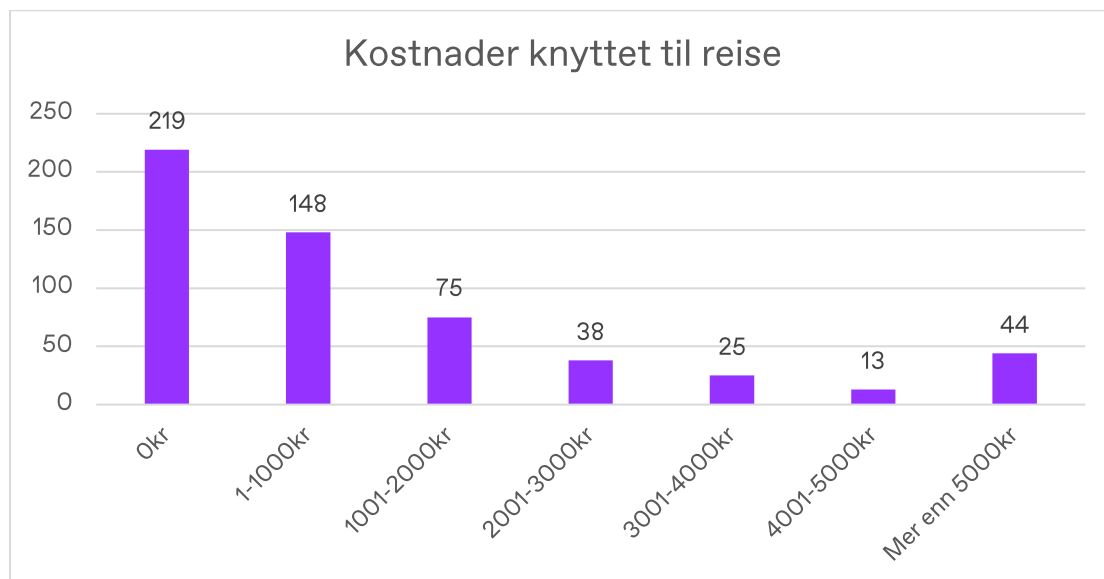

Diagram 5: Hvor mye penger bruker du på reise til/fra kamper og turneringer i løpet av året? (n=562)

Diagram 5 viser at en stor andel av studentidrettere ikke bruker penger på reise. Av de som bruker penger på reise til og fra kamper/turneringer bruker flesteparten under 1000kr. Til tross for dette bruker hvert medlem i gjennomsnitt 1230kr i året på reiser, og medianen faller innenfor intervallet 1-1000kr. Variasjonene kan skyldes flere årsaker, blant annet studiested og avstander mellom klubber. Typisk vil studenter i storbyer ha lavere kostnader knyttet til bortekamper ettersom avstanden er kortere, mens studenter i for eksempel Tromsø og Sogndal vil ha lengre reisevei. Det tas også i betraktning at rundt 50% av utvalget ikke spiller serie og dermed trolig har lavere kostnader knyttet til reise. For noen vil kostnader knyttet til reise være innlemmet i tidligere spørsmål om treningsavgift. 12,2% av de som svarte at de betaler treningsavgift oppgir at kostnader knyttet til reise inngår i denne, helt eller delvis.

3.5 Total sum sammenlignet med tilbud

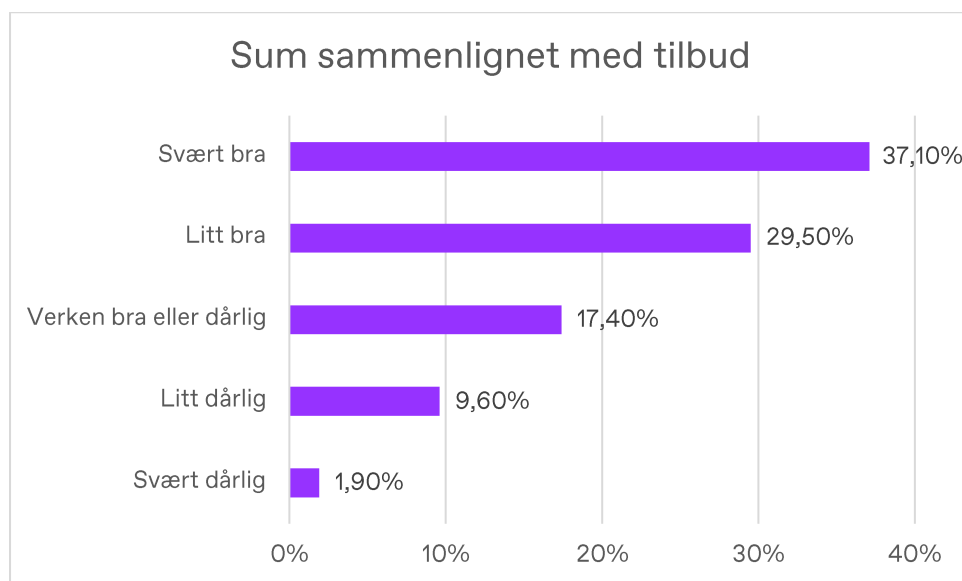

Diagram 6: Hvordan opplever du summen av penger du bruker på studentidrett i forhold til det totale tilbudet i løpet av året? (n=539)

Diagram 6 viser at størsteparten av studentene er fornøyd med idrettstilbudet sammenlignet med hvor mye de betaler. 2/3 av studentene synes tilbudet er «litt bra» eller «svært bra», mens 7,8% synes tilbudet er litt dårlig eller svært dårlig.

3.6 Økonomi som barriere for å drive med studentidrett

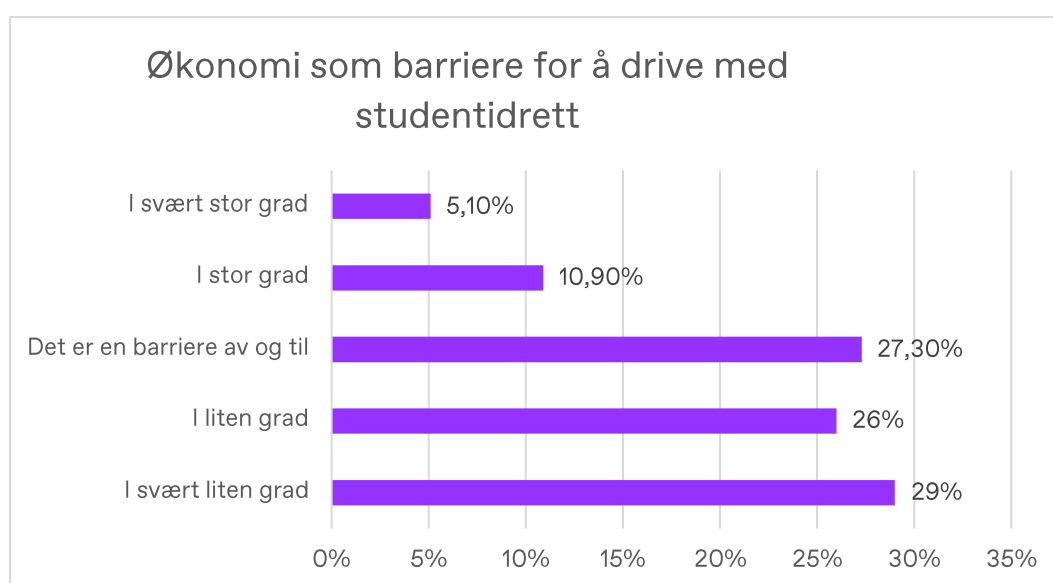

Diagram 7: I hvor stor grad er økonomi en barriere for at du skal drive med studentidrett? (n=534)

Fra diagram 7 kan en lese at for 16% av studentidrettere er økonomi en barriere. På den andre siden er økonomi i liten eller svært liten grad en barriere for å drive med studentidrett for 55% av utvalget. 27% synes økonomi kan være en barriere av og til.

Dersom en ser nærmere på tall per klubb er det noen klubber som skiller seg ut. Til tross for at en ikke kan generalisere på bakgrunn av utvalgets størrelse, er det tydelig at økonomi er en større barriere i store byer/studentidrettslag enn i mindre idrettslag. Medlemmer i BIA Bergen (26%), NTNUI (22%) og OSI (32,4%) er klubber som er langt over snittet på svaralternativene «i stor grad» og «i svært stor grad». Det kan være flere årsaker til dette, blant annet at kostnadene totalt sett for å bo i storby er høyere enn i mindre byer, og summen en betaler for å drive med studentidrett spiser en større del av det totale budsjettet til studenten.

En annen feilkilde her er at det er kun i de største klubbene det er stort nok utvalg til å gjøre en slik sammenligning.

3.7 Kostnader som ikke er dekket i spørreskjema

På spørsmål om kostnader som ikke er dekt i spørreskjema er det noen svar som går igjen. Svarene innebærer både kostnader NSI har mulighet til å påvirke, og kostnader forbundet i mindre grad har anledning til å påvirke. Det er like fullt kostnader for studenter knyttet til å drive med studentidrett.

Lisens til særforbund går igjen hos flest i utvalget. Dette er en utgift som påløper alle som spiller seriespill (61% av utvalget), og varierer ut ifra særforbund. Et tiltak Norges studentidrettsforbund har gjort og gjør i dag er tilbud om studentidrettslisens ved våre nasjonale mesterskap og Studentleker.

Medlemskap på treningssenter er den som går igjen nest flest ganger. Mange av hallene klubbene bruker tilhører samskipnaden og er tilknyttet treningssenter. Samskipnaden krever at en har medlemskap på treningssenteret for å få tilgang i hallen. Prisen her ligger som regel på mellom 200-300kr i mnd.

En stor del av studentidretten er det sosiale som følger med å være en del av et lag. Flere nevner sosiale aktiviteter som en kostnad som er vanskelig å komme forbi.

Det er flere kostnader som blir nevnt, men som regnes som individuelle eller har vært dekket i tidligere spørsmål.

3.8 Hvilke tiltak kan gjennomføres for å minske økonomi som barriere?

Utvalget fikk spørsmål om de har forslag og innspill til tiltak Norges studentidrettsforbund kan gjøre for å redusere utøvernes kostnader ifm studentidrett. Her er det kommet inn 198 svar, hvor en del er tiltak NSI kan gjøre, mens en del av tiltakene i hovedsak tilhører klubb og andre aktører (andre særforbund, NIF, anlegg osv). Det er likevel tiltak NSI må sørge for å bringe videre til aktuelle aktører og klubber.

Klubb:	NSI:	Andre (særforbund, NIF, anlegg osv)
Tilby låneutstyr til førsteårsstudenter	Generell støtte SL	Lisens, for dyrt, studentpris
Tilby flere lavterskeltilbud hvor en kan være med når en ønsker på bakgrunn av medlemsavgiften	Reisestøtte	Overgang mellom klubber
Hvordan støttes individuelle idretter sammenlignet med lagidretter?	Legge til rette for billig overnatting (skole)	Unngå å kreve medlemskap i samskipnad for å bruke hall
Studentrabatt på utstyr hos leverandører	Øke støtte EM	Dagspass i hall for å være med på opptak til lag
Skaffe spons/legge til rette for at lagene kan lage egne avtaler som gagnar laget	Sum lavterskelidretter SL	VT: Basere støtte i større grad på nødvendighet av og pris på utstyr
	Tilpasse støtte enda mer til geografisk plassering	Redusere avgift for seriespill for studenter

Tabell 3: Oversikt over forslag til tiltak fra medlemmer, fordelt på hvilken aktør som kan gjennomføre tiltaket

4.0 Oppsummering og veien videre

Kostnadene som er tatt til følge i denne kartleggingen er medlemskontingent, nødvendig utstyr, reise i forbindelse med bortekamper og turneringer, og eventuell treningsavgift. For en gjennomsnittlig studentidretter som ikke betaler treningsavgift (ca 50% av utvalget) kan et årsbudsjett se ut som tabellen under. Summene tar utgangspunkt i utregnet gjennomsnitt for hver av kostnadene basert på utvalget. Ettersom svaralternativene er oppgitt i intervaller er medianen av hver intervall brukt som grunnlag.

Kostnad	Sum
Medlemskontingent	361,19 kr
Nødvendig utstyr	1040,86 kr
Reise	1230,43 kr
Totalsum:	2632,48 kr

Tabell 4: Budsjett for en gjennomsnittlig studentidretter som ikke betaler treningsavgift. En gjennomsnittlig studentidretter som ikke betaler treningsavgift, betaler 2632kr i året for å drive med studentidrett.

Dersom utøveren betaler treningsavgift, øker totalsummen.

Kostnad	Sum
Medlemskontingent	361,19 kr
Nødvendig utstyr	1040,86 kr
Reise	1230,43 kr
Treningsavgift	764,30 kr
Totalsum:	3396,78 kr

Tabell 5: Budsjett for en gjennomsnittlig studentidretter som betaler treningsavgift. En gjennomsnittlig studentidretter som betaler treningsavgift i tillegg til medlemskontingenten betaler totalt 3397kr i året for å drive med studentidrett.

Totalt sett er størsteparten av studentidrettsmassen fornøyd med kostnadene de betaler i forhold til det de får tilbake av tilbud. Over halvparten (55%) mener økonomi i liten grad er en barriere for å drive med studentidrett, men det er likevel en høy andel (43,3%) som synes det er en barriere av og til, i stor grad eller svært stor grad. Kartleggingen dekker ikke hvilke av utgiftene som oppleves mest utfordrende, men basert på spredningen i forslag til tiltak er det tydelig at det gjelder utgifter både innad i klubb, mesterskap og reisestøtte (SL, SNM) og avtaler med tredjeparter (VT, samskipnad osv).

5.0 Referanser

Idrettsforbundet. (2023). *Idrettsforbundet*. Hentet fra Langtidsplan for norsk idrett:

https://www.idrettsforbundet.no/siteassets/idrettsforbundet/idrettenvil2023-2027/pdf/idrettenvil_langtidsplan-for-norsk-idrett-20232027.pdf

NSO. (2021, Desember). *student.no*. Hentet fra Studentidretten er en investering av de sjeldne:

<https://student.no/aktuelt/nyheter/studentidretten-er-en-investering-av-de-sjeldne>

SHOT. (2018). *khrono.no*. Hentet fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse:

[https://khrono.no/files/2018/09/05/SHOT%202018%20\(1\).pdf](https://khrono.no/files/2018/09/05/SHOT%202018%20(1).pdf)

SHOT. (2022). *studenthelse.no*. Hentet fra Velkommen: <https://studenthelse.no/shot-2022/>